Hoogheemraadschap van Rijnland

Notulen
Verenigde Vergadering (VV)

Datum: 1 juli 2026, 13.00-15.31 uur
Plaats: VV-zaal Leiden
Verslag: Mevr. B. van de Bovenkamp, Vi.a.Vi Office Management

---

Aanwezigen:
Dhr. R.A.M. van de Sande (dijkgraaf, voorzitter)
Dhr. H. Hazenoot (hoogheemraad BBB)
Dhr. H.C.M. Kortman (hoogheemraad VVD)
Dhr. J.G.M. Schouffoer (hoogheemraad Natuurterreinen)
Mevr. M.R. Verkleij-Lemmers (hoogheemraad CDA)
Dhr. J.P. de Vries (hoogheemraad Agrarisch)
Mevr. V.M.M. van der Burg (BBB)
Dhr. W. van Roon (BBB)
Dhr. J. van der Wijk (BBB)
Mevr. S.F. Jahan (VVD)
Dhr. F.T. Pardaan (VVD)
Dhr. W.J. Pos (VVD)
Dhr. W.H.B. van Dunné (PRO)
Mevr. K. van Rooten (PRO)
Mevr. L.M. Willemse (PRO)
Mevr. A.H.G. van Zantvoort (PRO)
Mevr. A.V. Baerveldt (Water Natuurlijk)
Dhr. K. Buskermolen (Water Natuurlijk)
Dhr. H. van Dijk (Water Natuurlijk)
Mevr. S.U. Dewkalie (Water Natuurlijk)
Mevr. J.M. van den Broek (PvdD)
Dhr. H. van der Kaap (PvdD)
Dhr. J.A. Stenfert Kroese (PvdD)
Dhr. A.J. Burger (CDA)
Dhr. J.A.M. van der Slot (Agrarisch)
Mevr. D.J.M. Corbey (Natuurterreinen)
Dhr. J.B. van den Berg (AWP voor water, klimaat en natuur)
Dhr. R.A. Roorda (ChristenUnie-SGP)
Dhr. J. van Pareren (WaterSamen)
Mevr. M. Middendorp (secretaris)

Afwezigen met afmelding:
Dhr. A.H.J. van Strien (50PLUS)
Dhr. H.J. van Egmond (BBB)

---

1. OPENING, VASTSTELLING AGENDA EN MEDEDELINGEN

De voorzitter opent de vergadering met een woord van welkom.

Hij benoemt de bijzondere datum van 1 juli 1863, waarop door het Koninkrijk der Nederlanden formeel de slavernij is afgeschaft. Dit wordt gevierd tijdens Ketikoti en dat gebeurt vandaag door het hele land. Er wordt onderzocht hoe Rijnland bij de slavernij betrokken is geweest.

Rijnlander ben je in hart en nieren. Dat bleek wel toen oud-hoogheemraad Jan Baas (85 jaar) zijn bij zijn afscheid gekregen gouden manchetknopen schonk aan Rijnland. Dit deed hij onder de nadrukkelijke voorwaarde dat de dijkgraaf ze bij officiële gelegenheden draagt.

De heer Van Dunné ziet graag dat alle oud-leden van de VV eens bij elkaar komen voor een reünie.
De voorzitter vindt dat een goede suggestie.

Afgemeld voor de vergadering zijn: de heer Van Strien en de heer Van Egmond.

De agendapunten 5.4, 5.5 en 5.6 worden een hamerstuk, al dan niet met een stemverklaring.

De heer Van Dunné merkt op dat de PvdA nu officieel onder de naam PRO verder gaat.

De agenda wordt vastgesteld.

2. SPREEKRECHT
Er hebben zich geen insprekers aangemeld.

3. AFSCHEID VOORZITTER REKENKAMER
De heer Den Hartog heeft verzocht hem ontslag te verlenen uit zijn functie van voorzitter van de Rekenkamer Rijnland. Dit ontslag wordt door de VV op basis van de Waterschapswet verleend in lijn met artikel 51ac, zesde lid van de Waterschapswet.

Besluit:
Aan dhr. E. den Hartog wordt op zijn verzoek ontslag verleend op basis van de Waterschapswet in lijn met artikel 51ac, zesde lid van de Waterschapswet.

De voorzitter geeft aan dat de heer Den Hartog voorzitter was van de 1e officiële Rekenkamer van Rijnland, het oudste Waterschap van Nederland, en benoemt een aantal belangrijke adviezen. De heer Den Hartog neemt vandaag afscheid van zijn functie.

De heer Den Hartog is blij met de waardering die hij krijgt. Hij bedankt alle VV-leden voor het vertrouwen en het college en de organisatie voor de prettige samenwerking in de afgelopen periode.

4. HAMERSTUKKEN

4.1 Peilbesluit Kikkerpolder
Voorgesteld besluit
Het peilbesluit Kikkerpolder vast te stellen:
1. *Het peil van de waterstand in de peilvakken op de bij dit besluit behorende kaart vast te stellen op:*

Peilvak	*Dynamisch (max)*	*Dynamisch (min)*	*Vast peil*
RL-007-1.1	*NAP -1,55 m*	*NAP -1,75 m*	
RL-007-1.2			*NAP -1,05*

2. *Het gebied rood gearceerd op de kaart toe te voegen aan het peilbesluit van de boezem, vastgelegd onder nr. 0414049, vastgesteld op 15 september 2004. Hiervan is het zomerpeil: NAP -0,61 m en het winterpeil: NAP – 0,64 m.*
3. *Het dynamische peil in peilvak RL-007-1.1 zo te hanteren dat de Rijnlandse doelen uit de Nota Peilbeheer (2025) maximaal worden behaald. De aansturing is beschreven in de Toelichting op het Peilbesluit.*

Zonder bespreking en zonder hoofdelijke stemming stelt de VV het besluit vast.

4.2 Vaststelling peilbesluit Zuidzijderpolder en Polder Reeuwijk-Sluipwijk (Abessinië) - wijziging besluit
Voorgesteld besluit
1. *Het gebied blauw gearceerd op de kaart te onttrekken aan peilvak WW-30B en toe te voegen aan peilvak WW-30D en de nieuwe begrenzing als zodanig onderdeel uit te laten maken van het vigerende besluit. Te wijzigen naar het volgende besluitpunt, overeenkomstig met de bij het peilbesluit horende kaart:*
2. *Het gebied blauw gearceerd op de kaart te onttrekken aan peilvak WW-31B en toe te voegen aan peilvak WW-31D en de nieuwe begrenzing als zodanig onderdeel uit te laten maken van het vigerende besluit.*

Zonder bespreking en zonder hoofdelijke stemming stelt de VV het besluit vast.

4.3 Vergaderschema VV en commissies 2027
Voorgesteld besluit
1. *Het vergaderschema VV en commissies 2027 vast te stellen, inclusief de tijdstippen van de vergaderingen.*

De heer Van den Berg geeft aan dat zijn fractie nu wel akkoord gaat met het voorstel. Hij vindt het wel belangrijk om aan te blijven geven dat avondvergaderingen een directe drempel vormen voor de instroom en het behoud van jonge ouders in bestuursfuncties. Hij vraagt de VV om hier bij het vaststellen van het volgende schema rekening mee te houden.

Zonder verdere bespreking en zonder hoofdelijke stemming stelt de VV het voorliggende besluit vast.

4.4 Resultaten Regiostudie West

Voorgesteld besluit

1. *De volgende aanbevelingen van de Regiostudie West op te volgen:*

    a. *De huidige zes zuiveringen te handhaven en dus de afvalwaterzuivering in de kustregio op dit moment niet verder te centraliseren.*
    b. *Awzi Lisse te behouden en daarmee het eerdere besluit van de verenigde vergadering uit 2013 te herroepen.*
    c. *De afvalwaterverwerking van Wassenaar, Leidschendam en Zoetermeer door het Hoogheemraadschap van Delfland op de lange termijn voort te zetten.*

Mevrouw Corbey gaat akkoord met de aanbevelingen. Er was twijfel over het financiële voordeel van het openhouden van de Awzi, maar met de beantwoording van de technische vragen is de twijfel afgenomen. Zij gaat ervan uit dat het college goed contact houdt met de omwonenden om ervoor te zorgen dat dit besluit ook goed gaat landen.

Mevrouw Willemse geeft aan dat haar fractie ook akkoord gaat met het voorstel. In de commissie is toegezegd dat ook de andere aanbevelingen uit dit rapport worden opgevolgd en daar gaan zij dan ook van uit.

Zonder verdere bespreking en zonder hoofdelijke stemming stelt de VV het besluit vast.

4.5 Begroting BSGR 2027 en zienswijze

Voorgesteld besluit

1. *De zienswijze op de ontwerpbegroting 2027 van de Belastingsamenwerking Gouwe-Rijnland vast te stellen.*

Zonder bespreking en zonder hoofdelijke stemming stelt de VV het besluit vast.

4.6 Peilbesluit Groot Vennep

Voorgesteld besluit

1. *Het peil in de Haarlemmermeerpolder overeenkomstig de bij dit besluit behorende kaart vast te stellen op:*

	Flexibel peil	
Peilvak	*Bovengrens*	*Ondergrens*
GH-140.55	*NAP -5,87 m*	*NAP -6,37 m*

    Het peil wordt ingesteld na het gereedkomen van de voor de uitvoering van het peilbesluit benodigde werken en bekendgemaakt in het Waterschapsblad.
2. *Het gebied groen gearceerd op de bij dit besluit behorende kaart aan te merken als nieuw peilvak met nummer GH-140.55 en als zodanig onderdeel uit te laten maken van dit besluit.*
3. *De Nota van Beantwoording kenmerk 26.021581 vast te stellen.*

Zonder bespreking en zonder hoofdelijke stemming stelt de VV het besluit vast.

5. BESLUITVORMINGSNOTA'S

5.1 Toekomstgericht waterbeheer Rijnland

Voorgesteld besluit

1. *De strategienota Toekomstgericht waterbeheer Rijnland (bijlage 1) vast te stellen als richtinggevend kader voor een klimaatrobuust watersysteem en gebied.*

Met in het bijzonder:

2. *De daarin opgenomen vier uitgangspunten vast te stellen:*
    - *Ontwerpen vanuit 2100 – de stem van toekomstige generaties;*
    - *Grenzen aan het waterbeheer – schaarste als nieuwe realiteit;*
    - *Water en bodem als fundament;*
    - *Samenwerken over grenzen heen.*
3. *Het bijbehorende denk- en afwegingskader vast te stellen voor verdere uitwerking in aanloop naar het Waterbeheerprogramma 7.*

Hoogheemraad Hazenoot neemt het voorzitterschap van dit agendapunt over van de dijkgraaf, die portefeuillehouder is.

De heer Pardaan merkt op dat zijn fractie inhoudelijk heel blij is met het stuk. Rijnland is zo beter bewapend voor de toekomst. De VVD gaat akkoord met het voorstel.

Mevrouw Van Zantvoort geeft aan dat haar fractie voor deze strategienota is. Ze zijn blij met de aanpak zoals die verwoord is. Zij hadden in de commissie drie aandachtspunten meegegeven: de verdeling van de lasten en de baten tussen de generaties, een overzicht van samenhang en sturing op het hele dossier en voortvarender te werk gaan in nota's waar nu al in gewerkt wordt, zoals de klimaataanpak. Ze vraagt wanneer ze een plan voor een overzicht van de portefeuillehouder kan verwachten.

De heer Van Dijk kan zich vinden in de inbreng van mevrouw Van Zantvoort. Zijn fractie is blij met de nota, die vooral koersbepalend kan zijn voor al het toekomstige beleid. Hij vindt dat Rijnland lef moeten tonen naar haar partners en meer sturend mag zijn op punten waar ze dat kunnen zijn.

Mevrouw Van den Broek vindt ook dat de gewichtigheid van Rijnland breed uitgestraald mag worden. De afgelopen weken is de noodzaak voor deze strategie weer duidelijk geworden door bijvoorbeeld de hitte, riooloverstorten en vissensterfte. Haar fractie kijkt ernaar uit om het nog vaak te hebben over dit continue proces en het gesprek breed te voeren met hun partners.

De heer Burger geeft aan dat er een proces is doorlopen dat al lang gaande is. Een van de mooiste punten vindt hij dat ze als waterschap heel ver vooruitkijken, zelfs voor generaties die nog geboren moeten worden. Zijn fractie is erg positief over de nota.

De heer Van der Slot merkt op dat zijn fractie het ook een goed stuk vindt. Hij hoopt dat de voorspelde verzilting voldoende aandacht gaat krijgen.

Mevrouw Corbey heeft waardering voor deze nota. Het komt nu aan op uitwerking en concretisering, maar daar heeft haar fractie alle vertrouwen in. Als dit stuk ook in de commissie BOD besproken was, hadden fysieke en digitale veiligheid er nog aan toegevoegd kunnen worden. Hier kan nu in de uitwerking wellicht aandacht aan gegeven worden.

De heer Van Pareren geeft zijn complimenten voor het voorwerk, de uitvoering en de presentaties. Het is wel een enorme verantwoordelijkheid voor een waterschap om te gaan plannen voor over honderd jaar. Ze moeten wel alert zijn op wat er kan gebeuren, maar over het algemeen zijn ze te somber. Hij vindt een termijn van honderd jaar niet realistisch. In 1926 wisten ze niet hoe het vandaag zou zijn; als ze daar rekening mee hadden gehouden, waren er nogal wat hobbels op die weg gekomen.

De heer Burger interrumpeert dat er rekening mee is gehouden dat dingen anders kunnen lopen en het geeft de ruimte om bij te sturen.

De heer Van Pareren vindt het hele concept lijken op een route die je gaat lopen en het is de vraag of je die route al kunt plannen voor over honderd jaar. Hij denkt van niet.

De heer Van Dijk vraagt of de heer Van Pareren echt geen geloof heeft in de wetenschap. Er kunnen veel dingen vooruit gepland worden met de kennis die er nu al is. Werken kunnen in de uitvoering decennia duren voordat ze gebruikt kunnen worden. Als voorbeeld noemt hij de afsluitwerken in Zeeland.

De heer Van Pareren zegt dat het ook nodig is om vooruit te plannen, maar hij vindt de termijn te groot. Hij gelooft dat de wetenschap zeer divers is. Je moet je niet vasthouden aan één lijn, maar de nieuwsgierigheid hebben om de verschillende lijnen te zien.

De heer Burger vraagt of de heer Van Pareren vaak aan de wetenschap twijfelt.

De heer Van Pareren zegt dat het geen twijfel is, maar kritisch kijken naar dingen die gezegd en gesteld worden. Hij ziet het niet als een vast gegeven, maar als een dynamiek.

De heer Van Dunné vraagt zich af of een interruptie ook een heel betoog mag zijn in plaats van alleen een vraag.

De heer Van Pareren lijkt dat een taak van de voorzitter.

De heer Burger geeft aan dat de wetenschap een rol speelt in zijn werk en binnen het waterschap. Alles hoeft niet voor zoete koek geslikt te worden, maar er zijn tendensen dat de wetenschap compleet in twijfel wordt getrokken. Er zijn ook politieke stromingen die er niet in geloven.

De heer Van Dijk sluit zich aan bij de stelling van de heer Burger.

De heer Van Pareren vindt de opmerkingen over het wel of niet geloven in bepaalde stromingen van de wetenschap wat amateuristisch. Wetenschap is iets om kritisch naar te kijken.

De heer Burger wil dat zijn woorden goed uitgelegd worden. Hij had het over wetenschap en politieke stromingen. Er zijn in Nederland politieke stromingen die wetenschap in twijfel trekken en er zijn stromingen die het gewoon kritisch bekijken.

De heer Van Pareren geeft aan dat de wetenschap niks met politieke stromingen te maken heeft. Dan wordt het een ideologie.

De heer Hazenoot geeft het woord aan de portefeuillehouder voor de beantwoording van de vragen.

De dijkgraaf is blij met de positieve woorden en de steun. Hij spreekt zijn dank uit naar de ambtelijke organisatie en vindt het een feest om met zulke bevlogen en deskundige mensen te mogen samenwerken.
Hij meende dat hij in de tweede termijn in de commissie VW&W antwoord had gegeven op de vraag van mevrouw Van Zantvoort over het rapporteren van de samenhang en sturing. Hij maakt dat onderdeel van waterbeheerprogramma 7, dat jaarlijks terugkomt.
Hij is het ermee eens dat ze lef moeten tonen en sturend moeten zijn. Deze oproep wordt in de hele organisatie gehoord en Rijnland is bezig een grotere impact te krijgen in de buitenwereld. De term ‘de gewichtigheid van Rijnland’ vindt hij mooi en gaat hij gebruiken.
Soms moet het gesprek worden aangegaan over verzilting als grenzen worden bereikt of overschreden. Dat geldt ook steeds meer voor natuurgebieden, die ook steeds meer last gaan krijgen van zout water. De ongemakkelijkheden staan steeds meer aan de deur te kloppen.
Het zou raar zijn als Rijnland investeert in de klimaatbestendigheid van bijvoorbeeld de gemalen en niet tegelijkertijd de weerbaarheid in meer defensieve zin daarin meeneemt.
Er is veel onzekerheid in de verre toekomst en dat staat ook in het rapport: “De houvast die we menen te hebben moeten we willen inruilen voor het woord houflex.” Met nietsdoen zijn we sowieso te laat.

Zonder hoofdelijke stemming stelt de VV het besluit unaniem vast.

De voorzitter schorst de vergadering voor vijftien minuten.

5.2 KRW Nota Schoon Water 4

Voorgesteld besluit

1. *Een effectief en uitvoerbaar maatregenpakket vast te stellen voor de vierde KRW-planperiode (2028-2033), verdeeld over drie sporen:*
   a. *Spoor 1****Uitvoeringsmaatregelen, bestaande uit:*
   - *Creëren van habitat voor waterplanten en dieren*
   - *Herstellen van waterplanten*
   - *Herstellen van oevers*
   - *Versterken van ecologisch beheer en onderhoud watergangen en oevers*
   - *Verbeteren van doorzicht en lichtklimaat door slibmaatregelen, waaronder baggeren*
   - *Aanpak van bronnen van chemische stoffen en nutriënten*
   - *Intensiveren van monitoring en doen van innovatieve pilots*
   - *Beheersing van rivierkreeften samen met andere partijen in combinatie met een lobby voor een landelijke*

aanpak
   b. *Spoor 2 Reguleren: opstellen aanvullende regels in de waterschapsverordening en versterken van toezicht en handhaving op naleving van de regels.*
   c. *Spoor 3 Agenderen en stimuleren van derden voor het nemen van KRW-maatregelen.*

Hiervoor:
2. *In het Meerjarenperspectief voor de periode 2028-2033 rekening te houden met:*
   a. *Een investeringsbudget van € 56,6 miljoen.*
   b. *Een capaciteitsuitbreiding van 9,5 fte, waarvan 5,5 fte structureel.*
   c. *Een exploitatiebudget van € 2,3 miljoen per jaar, waarvan € 300.000 structureel.*

De heer Pardaan merkt op dat dit stuk in de loop der tijd dankzij de hoogheemraad en de ambtelijke organisatie is uitgegroeid tot een volwaardig stuk, wat hun instemming kan krijgen.

Mevrouw Van Rooten zegt dat het stuk in de afgelopen tijd uitgebreid besproken. Haar fractie is blij met de ambitieuze maatregelen en hoopt dat ook in de KRW4-periode alleen in uiterste nood uitzonderingen worden aangevraagd. De VV-leden hebben een werkbezoek gehad in het kader van het landbouwportaal en ze ziet dat het heel prettig kan zijn om boeren te coachen voor een andere wijze van bedrijfsvoering. Dat zou moeten helpen voor de waterkwaliteit, maar de effectiviteit was niet terug te zien in de evaluatie van het landbouwportaal in de afgelopen jaren. Zij zien graag de beoogde effecten van alle maatregelen.

De heer Buskermolen geeft aan dat zijn fractie blij is met de nota van wijzigingen. Hij heeft wat technische vragen gesteld, maar vond de antwoorden wat vlak. In een eerder afgehamerd rapport staat perfect wat gedaan zou kunnen worden om de hoeveelheid emissie terug te brengen. Als dat van tevoren bekend was geweest, hadden ze een beter oordeel kunnen vormen. Hij heeft ook gevraagd of de problemen niet integraal kunnen worden aangepakt. Dat is hier niet te zien. Hij vraagt of daar in de toekomst wat meer tijd aan kan worden besteed.

Mevrouw Van den Broek zegt dat haar fractie ook met dit pakket gaat instemmen. Er wordt veel gewerkt aan het versterken van het ecologisch systeem, zoals meer natuurvriendelijke oevers, en het is positief dat er op de Cronesteyn-wijze geprobeerd wordt om de rivierkreeft te temmen. Zij hoopt dat ze door de maatregelen niet meer geconfronteerd worden met de cijfers van de doelverlaging die genoemd werden in de VV TKN-memo. Daar mag na het zomerreces wel over doorgepraat worden.

De heer Burger vindt dat het proces fijn verlopen is. De hoogheemraad heeft de kritiek goed opgepakt met de organisatie en nu wordt het stuk breed gedragen. De zorgen van de heer Van der Slot over de bufferstroken begrijpt hij wel. Het CDA zal op die punten ook de vinger aan de pols houden.

De heer Van der Slot geeft aan dat beschikbaarheid van schoon water een van de kernwaarden is van Rijnland. De afgelopen dagen is daar met het mooie weer ook met veel plezier gebruik van gemaakt bij recreatie en in de landbouw. Daar wordt door Rijnland hard aan gewerkt en daar spreekt de fractie haar waardering voor uit. In de nota Toekomstgericht waterbeheer is hier ook veel aandacht voor. Schoon water is ook belangrijk voor de bedrijfsvoering van land- en tuinbouw en de nota geeft richting aan investeringen die de agrarische sector daarvoor zal moeten doen. Het is ook realistisch: niet alle doelen van de KRW zullen in 2027 gehaald worden, mede door externe factoren en de effecten van veel verbeteringen zullen pas na verloop van jaren zichtbaar worden. De fractie roept dan ook op om innovaties niet na een jaar af te serveren. Het landbouwportaal is een instrument om de bovenwettelijke verbeteringen te implementeren en te versnellen. Rijnland moet blijven sturen op haalbare en uitlegbare doelen. De agrarische sector wil bijdragen aan verbetering van de waterkwaliteit maar achtergrondbelasting en bovenstroomse invloeden kunnen de sector niet worden aangerekend. Het is essentieel dat duidelijk is wat van ondernemers wordt verwacht en wanneer die inzet voldoende is. Dat vraagt om een duidelijke vertaling van doelen naar uitvoering en maatregelen. De relatie met Rijnland is door persuitingen en foutieve monsternames de laatste tijd onder druk komen te staan. We moeten deze voorheen zo goede relatie zo snel mogelijk weer herstellen met elkaar. De afgelopen jaren heeft de sector vanuit beleid veel investeringen gedaan maar met veel te weinig rendement voor de individuele ondernemer. Wet- en regelgeving waarbij verduurzaming de enige doelstelling is, opgaven die soms strijdig zijn met elkaar. Zeker de mogelijke maatregel van vergroting van de bufferstroken in KRW4 is zijn achterban een doorn in het oog. Dit dreigement zou moeten worden geschrapt uit het maatregelenpakket. De consequenties van de

invoering van ook op vermogenswaarde van de grond mist iedere proportionaliteit. Ook verplichte reductie van emissies van nutriënten en lozing door drainage schrikken veel agrariërs af. De fractie Agrarisch wil graag in Rijnland constructief werken aan de verbetering van de waterkwaliteit in brede zin, met realistische en uitvoerbare doelen met oog voor de rentabiliteit van onze bedrijven.

Mevrouw Van Rooten vraagt of de heer Van der Slot wil amenderen op de bufferstrook in het pakket.

De heer Van der Slot zegt dat dit niet de intentie is. Hij wil graag dat de tijd wordt genomen om maatregelen goed te evalueren voordat er nieuwe maatregelen komen.

Mevrouw Van Rooten is benieuwd of ze dan in de KRW5-periode de huidige KRW4 moeten evalueren.

De heer Van der Slot geeft aan dat in het stuk 'eventueel verbreden van de bufferstrook' staat en daar schrikken wij van.

De voorzitter geeft aan dat hij inschat dat de heer Van der Slot bedoelt dat in de uitwerking van de maatregelen kritisch gekeken moet worden naar de bufferstroken. Het is niet een reden om tegen te zijn maar er wordt kritisch gevolgd, evenals door het CDA.

Mevrouw Corbey is ook van mening dat aan de totstandkoming van de nota een goed proces aan ten grondslag heeft gelegen en het is een evenwichtig pakket geworden. Er moet inderdaad zorgvuldig gekeken worden naar de flinke opgave van de agrarische sector, waarbij we bij de uitvoering zorgvuldig moeten kijken, maar er ligt ook veel bij gemeentes en waterzuiveringen. Haar fractie waardeert in de nota het evenwicht in het geschetste pakket voor alle betrokken sectoren. Zij vinden het ook belangrijk om door te gaan met het landbouwportaal. Het is goed om te bekijken of de BOOT-lijst verbreed kan worden met andere bewezen effectieve maatregelen, om ook de landbouwsector tegemoet te komen in dit ingewikkelde dossier.

De heer Van den Berg zegt dat zijn fractie ook kan instemmen met het voorliggende besluit. Ook zij willen meer aandacht voor de effectiviteit van het landbouwportaal, al geloven ze er wel in. Misschien kan er meer gedaan worden met nulmetingen. Hij heeft begrepen dat er ook positieve bijeffecten zijn bij het landbouwportaal die niet zo naar voren komen in deze notitie. Ambtelijk wordt aangegeven dat de landbouwsector als geheel een beter, positiever beeld heeft van Rijnland en er betere onderlinge contacten zijn.

De heer Roorda merkt op dat zijn fractie instemt met het voorstel.

De heer Van Pareren meldt dat de bijdrage van WaterSamen wordt verwoord door dhr. Van Roon.

De heer Van Roon voert het woord mede namens de heer Van Pareren. Er is al veel gesproken over het stuk en zij zijn heel positief, mede omdat er geluisterd is naar hun inbreng. De bufferstroken zijn een belangrijke kanttekening en daar moet goed naar gekeken worden. Ook vraagt hij zich af wat er precies gebeurt met de 6 miljoen die gereserveerd is voor de bestrijding van de rivierkreeften.

Hoogheemraad Schouffoer bedankt de fracties voor hun inbreng nu en in de eerdere bespreekronden. Daaruit blijkt een aantal belangrijke aandachtspunten en zorgen. In deze periode volgt nog een nieuw voorstel over de instandhouding van het landbouwportaal (**toezegging**). Daarin wordt wat in de vergadering gezegd is meegenomen.
De awzi's en wat zij zelf lozen heeft ook invloed op het boezemwater. Omdat wij op het boezemwater lozen, zijn onze awzi's veel schoner dan die van andere waterschappen, die op Rijkswater lozen. Rijnland is ermee bezig om dit nog verder te verbeteren, maar het zit niet in dit maatregelenpakket omdat deze maatregelen zeker binnen vier jaar waargemaakt moeten worden. Veel investeringen voor de zuivering van de toekomst lopen tot 2035 en hebben een strakke planning. Deze is daarom niet in de KRW maatregelenlijst opgenomen. De awzi's moeten aan bepalingen voor stedelijk afvalwater voldoen. De samenhang is er op die manier.
De doelverlaging ging over de KRW3-periode. Het betreffende VV TKN-memo kan uiteraard na het zomerreces worden besproken (**toezegging**).
Rijnland heeft naast het realiseren van schoon en gezond water ook als kernwaarde dat zij het gesprek voert met de inwoners en bedrijven. Zij hebben verantwoordelijkheid voor schoon water en zijn er afhankelijk van. In de VV zijn alle doelgroepen vertegenwoordigd. Er is ingezet op het bouwen aan en onderhouden van een goede

relatie met alle doelgroepen en die relatie wordt door Rijnland gekoesterd. Met de maatregelen is ingezet op regulering, maar alle regels in het pakket moeten redelijk en billijk zijn en effectief. Voordat maatregelen worden ingevoerd voeren we hier altijd het debat en bespreken we of de maatregelen zinvol zijn of eventueel ook op een andere manier kunnen worden gerealiseerd. Ook maatregelen rondom de bufferstrook worden uitvoerig besproken als dat aan de orde is (**toezegging**).
Hij bedankt alle leden voor hun inbreng en geeft de complimenten graag door aan de organisatie.

De heer Van der Slot deelt mee dat zij voor stemmen, maar vragen de vergadering wel om niet te snel een nieuw maatregelenpakket over ze uit te storten voordat het vorige goed geëvalueerd is.

Zonder hoofdelijke stemming stelt de VV het besluit vast.

5.3 Voorjaarsnota 2026
Voorgesteld besluit
Te vormen:

- *Een beeld van de ontwikkelingen die van invloed zijn op de in november 2026 vast te stellen begroting 2027;*
- *Een opinie over de bestuurlijke richting: hoe met deze ontwikkelingen om te gaan.*

De heer Stenfert Kroese geeft aan dat zijn fractie intern een principiële discussie heeft gevoerd over de twee knoppen waar ze aan kunnen draaien en hoe dat eruit zou gaan zien, de 8% en de 300%-knop. In 2027 houden ze de voeten nog droog, maar de periode daarna niet. Hij biedt zijn verontschuldigingen aan voor het slechts gedeeltelijk betrekken van de fractievoorzitters bij de voorbereiding van moties over dit agendapunt. Het zou goed zijn om een schoon huis over te dragen aan een nieuw college, dus is het belangrijk om te bedenken hoe Rijnland een nieuw, werkbaar systeem kan hebben voor bijvoorbeeld de komende tien jaar. Hij vraagt zich af waar de percentages van 300% en 8% op gebaseerd zijn en hij wil daar op een volgend moment over spreken. Het feit dat de accountant het een mogelijkheid vindt om van de 300% af te wijken is één ding, maar wat willen we zelf. Een minder hoge schuldenlast is ook een goed ding. Van belang is ook hoe het zit met de lastenverdeling als de lasten hoger of lager worden. Hij hoopt op een beeldvormend verhaal hierover van het college in september. Het gaat om gezond financieel beleid voor de toekomst. We kunnen discussiëren over wat gezond is. Als de portefeuillehouder hiervoor een toezegging kan doen, zijn de moties ook overbodig.

De heer Van Dunné is het eens met de oproep van de heer Stenfert Kroese. In de commissie BOD hebben zij opgeroepen om de discussie eens te voeren over de 300% die als heilig wordt verklaard. Waar komt dat vandaan? Ook als we het niet met elkaar eens zijn, is het goed om dit punt te bespreken. Het betekent immers veel voor de langjarige begrotingscyclus. De accountant heeft de voorzet gegeven en het is niet alleen een financiële insteek, maar ook met het oog op de assetportefeuille gaf hij in overweging om naar een ander getal te gaan. Daarmee kunnen we wellicht de volgende VV op weg helpen.

De heer Burger waardeert het proces van de begroting. Zijn fractie kan achter de Voorjaarsnota staan. Hij vraagt zich af waarom de 5% er staat in plaats van 8% voor de jaren na 2027. De berekening met 7% lijkt wat realistischer. De handtekening van de fractie staat onder het coalitieakkoord met de 5%, maar het is goed om realistisch te zijn: 5% zal niet voldoende zijn voor de volgende periode.

Mevrouw Dewkalie is blij dat de discussie over de ontwikkelingen die van invloed zijn op 2027 en verder gevoerd kan worden. Zij heeft eerder gevraagd om de 10%-lastendruk in 2027 en de 7%-lastendruk vanaf 2028 in de tabel toe te voegen. Het heeft de voorkeur van Water Natuurlijk om toekomstige opgaven en ontwikkelingen het hoofd te bieden, waaronder veel wettelijke opgaven. De schuldenlast moet wel beheersbaar blijven. De scenario's van de percentages van 8% en 5% en de overschrijding van de 300%-grens geven geen goede startpositie voor een volgend college. Er wordt gezegd dat er geen zaken naar de toekomst worden doorgeschoven, maar met deze kengetallen is dat wel het geval.

Mevrouw Corbey zegt dat haar fractie instemt met de Voorjaarsnota, die getuigt van gezond financieel beleid en gezonde ambities voor de organisatie en voor de waterkwaliteit, droge voeten en schoon water. De kosten zijn de afgelopen jaren enorm aan het stijgen en zijn voor het opstellen van de begroting van volgend jaar niet goed te overzien. Zij is blij dat in deze nota benoemd wordt dat de vierde knop structureel in de nota is

opgenomen blijft worden waar mogelijk. Het op onderdelen zuiniger omgaan met geld is goed en daar moet Rijnland op blijven letten.

De heer Van den Berg merkt op dat aan de VV-leden gevraagd wordt zich een beeld te vormen en dat lukt prima aan de hand van deze Voorjaarsnota. Het is de vraag of ze nu al akkoord moeten gaan met een besluit over lastenverhoging of een veranderende schuldenpositie, maar dat kan niet het geval zijn want het gaat over beeldvorming. Als je dat meeneemt lijkt er een tegenstelling op de eerste pagina te staan. Het voorstel is enerzijds om ambities leidend te laten blijven, waarmee de schuldenlast boven de 300% uit komt, en anderzijds staat er ook dat om de schuldenlast onder de 300% te houden het volgende bestuur lastendrukstijging moet doorvoeren. Het nieuwe bestuur krijgt hiervoor de ruimte. De ruimte laten lijkt AWP een goede, maar nodig is het ook om de discussie te voeren over het principe van de 300%, *los* van de meerjarige beeldvorming over de begroting. De fractie is blij dat Rijnland in 2027 onder de 300% blijven, want ze schuiven de lasten liever niet vooruit. Voorlopig is de 300% heilig, totdat er wellicht na de discussie een andere gedachten over ontstaat.

De heer Van Pareren vindt het ook goed om nog eens te praten over de 300%. Een aantal dingen voor de toekomst zijn niet bekend en daarom heeft hij moeite met de 5% die neergezet wordt, die niet realistisch lijkt. Er wordt gezegd dat we die keuzes aan het nieuwe bestuur moeten over laten, maar wij kunnen met onze kennis en ervaringen van kostenverhogingen dat signaal wel degelijk afgeven. In dit voorstel is Rijnland te zuinig met 5% per jaar.

Mevrouw Jahan zegt dat haar fractie ook een gezond financieel beleid wil, maar de meningen verschillen in wat dat is. Voor haar fractie is het belangrijk te doen wat nodig is en niet meer of minder, en dat kan met 8%. Zij willen de schulden en lasten ook niet laten stijgen. De 300% wordt onderschreven. Ze zien ook een kostenontwikkeling, die wordt onderzocht en de fractie vindt dat een nieuw bestuur daarover een weloverwogen besluit gaat nemen met de kennis die er dan is. We moeten nu niet besluiten de kas te spekken en een verhoging in te voeren voor 2027, want dan pakken we als huidige generatie alle kosten al voor de toekomstige generatie. Een toekomstige generatie heeft ook een eigen verantwoordelijkheid.

De heer Roorda merkt op dat ze in het najaar een meerjarenbegroting vaststellen, waarin het accent op 2027 ligt. Er wordt ook vooruitgekeken naar komende jaren. Hij vraagt zich af hoe mevrouw Jahan dat dan ziet als het gaat om het niet doorschuiven naar een volgend bestuur.

Mevrouw Jahan zegt dat ze gezien hebben dat er bepaalde zaken niet uitgevoerd konden worden door bijvoorbeeld schaarste aan personeel of aannemers. Veel gelden worden daarmee al doorgeschoven. Als huidig bestuur gaan zij niet over het volgende bestuur en hun gedachtegang en ontwikkelingen. Ook loopt er een onderzoek naar de kostenontwikkelingen en dat moet eerst afgewacht worden.

De heer Roorda geeft aan dat regeren vooruitzien is. Er zijn diverse nota's vastgesteld die over de komende jaren gaan. Dat kan door een nieuw bestuur in heroverweging worden genomen. Het idee is dat het huidige bestuur bestuurt zo lang het verkiezingsmandaat duurt.

Mevrouw Dewkalie vraagt of mevrouw Jahan voor discontinu bestuur is. Het lijkt of zij, en wellicht het college, een stilstand creëert die ze zelf veroorzaken. Rijnland moet nadenken over ontwikkelingen en ze vraagt zich af of mevrouw Jahan de ogen sluit voor de ontwikkelingen in dit jaar.

Mevrouw Jahan vindt niet dat haar fractie voor stilstand staat. Ze nemen nu een besluit dat meegenomen wordt in de begroting van volgend jaar. Er wordt gedaan wat nodig is en niet meer of minder. Zij sluiten de ogen niet voor de toekomst, want ze hebben verzocht de strategienota Toekomstgericht Waterbeheer in alle commissies te agenderen en aan te geven dat het een belangrijk onderwerp is waar ieder VV-lid zich over uit kon spreken. Dat werd toen niet belangrijk genoeg gevonden. De fractie kijkt waar ze goed aan doen en daar stemmen ze ook mee in. Wat de komende jaren gaat komen, laten ze aan het nieuwe bestuur over. Dan wordt de noodzaak ook bij het nieuwe bestuur helder.

Mevrouw Dewkalie zegt dat de fractie van mevrouw Jahan daar geen budget beschikbaar voor maakt.

Mevrouw Jahan geeft aan dat er wel geld is om te doen wat nodig is.

Mevrouw Van der Burg merkt op dat haar fractie voor deze Voorjaarsnota gaan stemmen. Zij vinden het goed dat de schuldenlast onder 300% blijft. De 8% voor 2027 is ook volgens de afspraak in het coalitieakkoord. Er zijn veel lastenstijgingen geweest in de afgelopen periode door onder andere het inhalen van achterstanden. Het is wel goed als er een korte reflectie komt op het vooruitzicht van 5% in plaats van 8%.

De voorzitter constateert dat de portefeuillehouder verzocht wordt om in te gaan op het voeren van een discussie over de 300%, in relatie tot de lastendruk; vanuit Water Natuurlijk worden andere percentages gevraagd, en of dat in relatie kan worden gebracht met de 5%.

Hoogheemraad De Vries zegt dat ze in de commissie hebben gesproken over twee onderzoeken, het Financieel Fit onderzoek en het AEF-onderzoek. In het licht van de begroting en de onderzoeken, gaat de VV direct na het zomerreces spreken over de 300% (**toezegging**). Het college heeft ook geprobeerd deze discussie los te trekken, daarom zijn de Waterschapsbank en de accountant bij dit punt betrokken. Met de 300% wordt al jaren geworsteld, het ene jaar zitten we er net boven en het andere jaar net er onder. Hoe zwaar wordt die grens gemeten? De grens is ook bij de verschillende waterschappen in Nederland verschillend geïnterpreteerd. De twee rapporten worden in het gesprek meegenomen, want dan kunnen ze ook de opgaven naar de toekomst zien.
Het college zit nu in de voorbereiding en denkt dat ze met 8% een begroting voor 2027 dekkend te kunnen presenteren, waarbij enerzijds de exploitatie structureel sluitend is en anderzijds er nog een klein stukje reserve opgebouwd kan worden om extra investeringen financierbaar te maken. Hij ziet geen tegenstelingen in de nota. De ruimte die daarin gegeven wordt, is juist om de discussie te hebben over de 300%. De begrotingsbehandeling komt nog. In reactie op fractie Water Natuurlijk stelt hij dat deze fractie de afgelopen jaren niet om een hoger percentage heeft gevraagd voor de jaren na het komende begrotingsjaar. Toen was ook steeds met 5% gerekend. Voorlopig wil het college vasthouden aan 8% voor 2027. De markt moet het werk ook aan kunnen. Voor de 5% moet teruggekeken worden naar voorgaande jaren waarin bijvoorbeeld incidenteel voor het begrotingsjaar met 15% verhoging is gerekend, maar de jaren na het begrotingsjaar altijd 5% gehouden. De laatste jaren zijn er veel kostenstijgingen geweest. Er zijn ook structurele verbeteringen aan de begroting gedaan, bijvoorbeeld het niet meer kapitaliseren van arbeid. Maar onzekerheid voor de toekomst blijft altijd.

Tweede termijn

De heer Roorda zegt dat de Voorjaarsnota ten opzichte van de begroting een wat negatiever beeld geeft over de komende jaren, ook ten aanzien van de financiën. Hij vraagt of dat geen aanleiding geeft om de percentages in heroverweging te nemen.

De heer Burger is blij met de goede uitleg. van de portefeuillehouder Zijn fractie gaat akkoord met de voorliggende Voorjaarsnota.

De heer Stenfert Kroese vraagt of de toegezegde bespreking in september kan plaatsvinden.

Mevrouw Dewkalie geeft aan dat zij bij de eerdere jaren niet om een hoger meerjaren percentage dan 5% heeft gevraagd omdat er niet boven de 300% schuldenlast uitgekomen werd. Haar fractie wil een goede afweging kunnen maken op basis van getallen waarin de 10% is meegenomen.

Mevrouw Jahan sluit zich aan bij de heer Burger.

Hoogheemraad De Vries merkt op dat de bespreking in september plaats kan vinden (**toezegging**).
Hij vraagt zich af of ‘negatief’ het goede woord is, maar het beeld vraagt wel om grotere investeringen en er zijn grotere opgaven. Dat geeft inderdaad meer spanning op de financiële positie van het waterschap. Om te kijken of ze meer naar de 7% zouden moeten is de vraag. 8% is voor het college echt voldoende.

De heer Roorda zegt dat hij dat niet vroeg. Hij vroeg of het aanleiding zou kunnen zijn om een heroverweging te nemen.

Hoogheemraad De Vries geeft aan dat de verschillen tussen 5% en 7% minimaal zijn en allebei onzeker. De afgelopen jaren is 5% gehanteerd. Deze bestendige lijn wordt daarom aangehouden en de heroverweging die de heer Roorda voorstelt wil hij niet.
Ze gaan hun best doen om de getallen bij de 10% te kunnen presenteren.

De VV heeft zich een beeld gevormd van de ontwikkelingen.

6. SCHRIFTELIJKE MEDEDELINGEN

Er zijn geen schriftelijke mededelingen.

7. PROCEDURELE STUKKEN

7.1 Notulen VV 13 mei 2026

De notulen worden ongewijzigd vastgesteld.

Hoogheemraad Schouffoer merkt naar aanleiding van het verslag op dat er op 6 juli een werkbezoek is in het kader van de KRW; daar hebben de leden een uitnodiging voor ontvangen. Er is nog plaats om mee te doen.

7.2 Notulen Beeld-VV 3 juni 2026

De notulen worden ongewijzigd vastgesteld.

7.3 Overzicht ingekomen stukken VV

Van de overzichten wordt kennis genomen.

7.4 Overzicht moties en toezeggingen VV
Gevraagd besluit:
1. *Kennis te nemen van de voortgang van de afdoening van de moties, en de motie 'Voorkom boetes en rechtszaken zet vol in op handhaving' af te doen.*
2. *Kennis te nemen van de voortgang van de afdoening van de toezeggingen aan de VV.*

Er wordt kennis genomen van de overzichten en de motie 'Voorkom boetes en rechtszaken zet vol in op handhaving' af te doen.

8. Rondvraag
De heer Van der Kaap geeft aan dat een omgevingsvergunning is aangevraagd door Eli Lilly voor een fabriek in Katwijk. Er zijn zorgen over het drinkwatergebruik en de lozing van afvalwater. Er is een VV TKN-memo over ontvangen en hij heeft vragen gesteld. Uit de antwoorden blijkt dat ze nog enige vergunningen bij Rijnland moeten aanvragen voor het inrichten van het watersysteem en voor de lozing van het afvalwater. Er is een mogelijkheid een zienswijze in te dienen bij de gemeente Katwijk. Hij vraagt of het college bereid is om die in te dienen, waarin deze zorgen worden geuit, en waaruit blijkt dat er nog vergunningen moeten worden aangevraagd en dat openbaar bekend is.

Hoogheemraad Kortman zegt dat zij hier overleg over gevoerd hebben en het heeft zijn aandacht. Zij gaan een zienswijze indienen over dat er nog meer vergunningen moeten worden aangevraagd. Als zij één kleine deelvergunning afgeven, betekent dat niet dat zij akkoord gaan met bijvoorbeeld een lozingsvergunning. Zij sturen hierover nog een memo (**toezegging**).

De heer Van der Kaap is blij met het antwoord en ziet de zienswijze graag tegemoet.

De heer Van Dijk heeft hier een vraag over de voorgaande rondvraag. Er wordt gezegd dat er een zienswijze wordt ingediend en er is blijkbaar al een vooroverleg geweest in het college. Hij vraagt om een TKN-memo

waarin staat wat de aanleiding kan zijn dat Rijnland een zienswijze gaat indienen tegen een besluit dat nu door de gemeente Katwijk ter inzage is gelegd.

Hoogheemraad Kortman zegt dat het meer gaat om het indienen van een tegenbesluit, omdat ze een aantal dingen aangescherpt willen zien. Het is niet zozeer dat ze tegen de vergunningverlening of het proces van Katwijk zijn. We willen graag de puntjes op de i.

Mevrouw Baerveldt heeft een vraag over de herziene richtlijn stedelijk afvalwater die op 1 januari 2025 in werking is getreden. Ze las dat het Europese parlement de implementatie van de producentenverantwoordelijkheid heeft uitgesteld, waarmee het principe van 'de vervuiler betaalt' onder spanning komt te staan. Dat heeft onder andere consequenties voor de medicijnrestenverwijderaars en de vierde trap. Zij vraagt of het college bereid is de lobby van de Unie van Waterschappen te ondersteunen om dit uitstel te bestrijden, en of Rijnland zelf wel doorgaat met de voorbereiding van een betere zuivering.

Hoogheemraad Kortman geeft aan de zorgen hierover te delen. Hij gaat inderdaad met de Unie op pad om het alsnog geregeld te krijgen. Het heeft zeker consequenties voor Rijnland. Voor de drie medicijnrestverwijderingen die nu in het programma staan is er budget, en voor die vijf zuiveringen op de latere planning hebben we nu een beperkter budget beschikbaar, we hopen dat we de producenten tegen die tijd weer over de streep hebben.

Mevrouw Baerveldt heeft nog een vraag over stikstof. Er is een Kamerbrief verschenen over het stikstofdossier en ze wil weten wat dit betekent voor Rijnland, zoals snellere vergunningverlening voor de Haarlem Waarderpolder. Ook vraagt ze of er kans bestaat dat projecten sneller kunnen worden uitgevoerd in het kader van de eigen uitstoot.

Hoogheemraad Kortman zegt dat Rijnland een aantal vergunningen moest aanvragen voor de Haarlem Waarderpolder, waaronder de N2000-vergunning. Die vergunning is al gepubliceerd en ligt voor inspraak. Die vergunning wordt komende zomer verwacht. Die is er eerder dan de omgevingsvergunning en de nieuwe regels hebben daar dus geen effect op. Hij kan niet inschatten wat dat in de toekomst betekent voor projecten omdat hij niet weet of die bij Natura-2000 gebieden liggen. Hij komt erop terug zodra hij meer weet.

9. Sluiting

De voorzitter sluit de vergadering om 15.31 uur.